

Kap Verde Nytt

medlemstidning för
Vänskapsföreningen

Amigos de Cabo Verde

Nummer 2/ 2015 Årgång 25

Fest och årsmöte blir det den 5 september från 16.00 på Pumpan i Stockholm. Närmare uppgifter finns i tidningen.

Kap Verde firar i år sitt 40-årsjubileum som självständigt land. Detta uppmärksammas i samband med festen och i en notis.

Ny basar på Stjärnhimlens förskola, som också fick ta emot fisk från Kap Verde. Recept på garopa och cavala.

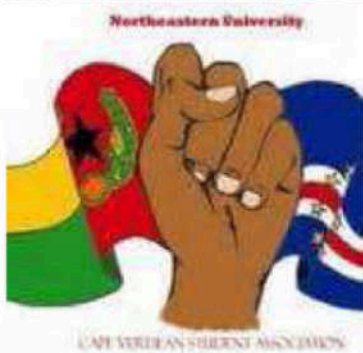
Insamlingen till Mini Black gav för första gången på tio år ett minskat resultat. Dags att fundera på att bli fadder?

Fotboll i Mindelo och bycenter på Brava stöds i år av projektfonden.

Kap Verdes djurliv granskas i artiklar om snorkling och apor.

Målningar: Kiki Lima

Välkomna till

Amigos de Cabo Verdes årsfest

"SPECIAL"

lördagen den 5 september 2015 kl. 19.00–24.00

På Pumpan Färgaregårdstorget 1
på Söder i Stockholm, T – Skanstull

I år är vi extra glada att även kunna fira Kap Verdes 40 åriga självständighet
5 juli 1975 – 5 juli 2015

Catchupa för 50: - och andra Kapverdiska specialiteter, dryck och drinkar
kommer att kunna köpas i baren fr.o.m. kl.16
(OBS endast betalning med kontanter).

16:00 – 17:00 ÅRSMÖTE

Och som alltid önskar vi se så många medlemmar som möjligt på mötet. Välkomna!

17:30 – 18:30 CABO VERDE HIGHLIGHTS 1975 – 2015

Presentation av Alicia Borges Månsson, som själv var på plats när det begav sig, om
höjdpunkterna i Kap Verdes 40-åriga historia som självständig nation.

19:00 – 24:00 FEST!

Festen öppnas officiellt av Kap Verdes Honorarkonsul Miguel Pinto. Följt av en kapverdisk
danssuppvisning. Efter det är det dans till live-band och DJ Luizinho.

Festen kostar 100: - vid föransmälan genom inbetalning på Amigos postgiro
92 12 38-2 (skriv ditt namn + ev. antal medföljande barn) eller 150: - vid dörren.

Barn upp till 15 år fritt inträde.

Hjärtligt välkommen önskar styrelsen!

Besök gärna vår hemsida www.caboverde.se och föreningens grupp på Facebook

40 års självständighet

På nationaldagen den 5 juli i år kunde Kap Verde fira att landet varit självständigt i 40 år.

Detta kommer att uppmärksammas på festen den 5 september, då Alicia Borges Månsson, som var på plats den dagen, kommer att berätta om höjdpunkterna i Kap Verdes 40-åriga historia som självständig nation.

Att mycket hänt under den tiden har också uppmärksamats av Kap Verdes Statistiska Centralbyrå, INE, som har gett ut en skrift om vad som hänt i landet under självständigheten.

Den behandlar data som befolkning, utbildning, infrastruktur, handel, turism mm. Man kan t.ex. se att medellivslängden (båda könen) har ökat från 55,3 till 74,5 år, samtidigt som spädbarnsdödligheten minskat från 105,2 på 1000 barn till 20,3. Andelen extremt fattiga i befolkningen har också sjunkit från 49% till 26,6%.

INE förklarar skriften med att varje lands historia består av fakta och att statistiken ger information som hjälper samhället att förstå den väg landet färdats.

- Skriften visar statistik från olika ske-den i vår historia som självständigt land och den betydelse denna haft i att stärka medborgarskapet, skriver presidenten i sitt förord.

Skriften finns på <http://www.ine.cv/destaques/view.aspx?n=1075>

Källa A Semana 20150707

Bland tropiska fiskar

Det finns flera rev, skeppsvrak och spännande fiskar att se vid dyk på Kap Verde. Den bästa dykningen finns på ön Sal.

Där ligger vid Burracona, på 20 m djup naturliga grottor med turkost vatten. Vid Bera, Pontinha, Farol och utanför Murdeira finns andra sevärdheter som t.ex. korallrev. Man kan se tropiska fiskar i alla färger. Även tonfisk, makrill och rocka kan visa sig. Under maj till september finns även en chans att se sköldpadda och manta.

Under sensommaren lockas stingrocka, muräna, barracuda, sköterske-, sand- och tigerhaj till Kap Verde. Valhaj är mer sällsynt.

De bästa platserna att se haj är norr om Baia de Parda och två km söder om Pedra Lume. De kommer mycket nära land där. Den bästa tiden för hajdyk är i gryningen, under oktober till december.

Man kan dyka och snorkla på flera andra öar som Boa Vista och Santiago. Det kan dock vara svårt att snorkla intill stränderna på Kap Verde, på grund av vågorna, som ger grumligt vatten.

Gunilla Borgenvall
Information från nätet

Viktigt stöd till Mini Black

Vårt samarbete med Black Panthers och förskolan Mini Black har nu pågått i över 10 år. Vår första utbetalning på 5000:- gjordes i mars 2006 och därefter har antalet faddrar och vårt stöd kunnat öka för varje år. Snart uppgår våra sammanlagda bidrag till 800 000:-.

Det är lätt att inse vilken betydelse detta har för deras verksamhet, speciellt som deras bidrag från andra givare minskat de senaste åren. Vi har tagit emot en lång rad brev från Mini Black, som understrukit vilken vikt vårt stöd haft för deras verksamhet och uttryckt deras tacksamhet för detta.

Under det gångna året har den stigande kurvan vänt och såväl antalet faddrar som insamlade och utbetalade bidrag har minskat. Inte mycket, men vi i styrelsen är ändå oroad.

Vi vill därför uppmana alla medlemmar och andra som läser vår tidning att stödja verksamheten i Mini Black. Du kan bli fadder, vilket innebär att du bidrar till den samlade verksamheten och dessutom får en personlig kontakt. Eller också kan du kan också skicka pengar, regelbundet eller som engångsstöd. Vi vill också tacka alla faddrar och andra bidragsgivare för det stöd vi fått hittills.

Vi väddar också till er att sprida budskapet vidare till släkt & vänner, arbetskamrater m.fl. och försöka intressera även dem att stödja vår insamling.

Bidragen sätts som vanligt in på vårt plusgirokonto 92 12 38-2. Det är viktigt att inbetalningarna märks med t.ex. *Fadderverksamhet* och att namnet på avsändaren framgår.

Vårbasar i Hammarö

Som ett led i det långvariga samarbetet mellan Stjärnhimlens förskola utanför Karlstad och Mini Black hölls under våren en trevlig basar med skolans barn, föräldrar och pedagoger.

I en utställning visades föremål med anknytning till skolans Kap Verdeprojekt som en fiskebåt, en modell av Black Panthers byggnad i Praia, trummor och portugisiska ord.

Barnens alster såldes tillsammans med korv & bröd och kaffe & kaka, som föräldrar och pedagoger bidragit med. Dessutom hölls en loppis och arrangemanget inbringade sammanlagt 6 500:- kronor.

Dessa pengar har skänkts för att användas till sommarfest och pedagogiskt material på Mini Black och även på den kommunala förskolan i Achadinha, som får ett visst stöd från Mini Black.

Engagemanget hos barnen, föräldrarna och pedagogerna imponerar och utbytet och kontakterna mellan de båda förskolorna växer sig allt starkare.

Aporna på Kap Verde vad är de för ena?

Jo, de tillhör en grupp som kallas grön markatta och är mycket utbredd i Afrika söder om Sahara. De kom till Kap Verde med slavskepen, som dessutom tog dem vidare till flera öar i Västindien.

Grön markatta indelas i sex arter och troligtvis är Kap Verdeapan en *Chlorocebus sabaeus*, som är den art som finns i Västafrika.

Aporna lever i glesa skogar och på savanner. De vistas mycket på marken men gömmer sig och vilar i träd. På Brava kan man se flockar högt upp på någon klippbrant med utsikt över de grönskande dalarna. De behöver daglig tillgång till sötvatten.

Flockarna kan vara stora, upp till 75 individer, mest honor som hjälps åt med ungarna, och ett fåtal vuxna hanar. Unghanar körs obevekligen bort. Hierarkin är sträng och dominerande hanar och honor får t.ex. äta först och putsas underdånigt av de andra.

Aporna ses som besvärliga krabater som stjälar mango och annan gröda, när de söker föda morgnar och kvällar. Då kan de också äta t.ex. krabbor och fågelungar. På Barbados klättrade en markatta upp i en kraftledningsstolpe och släckte ner hela ön vid Halloween 2006.

Det är på celler från dessa djur, som man framställt vaccin mot polio. De används också vid HIV-forskning, eftersom de smittas av ett liknande virus. Dessutom vid undersökningar om högt blodtryck, eftersom de, tillsammans med människan, är de enda primater, som får den sjukdomen.

Källor: Wikipedia och Rainer Winkler, Gamleby, som kan mycket om naturen, inte minst om apor.

Projektfonden 2015 Stöd till fotboll i Mindelo och bycenter på Brava

Styrelsen utsåg i juni två projekt, som i år får medel från föreningens projektfond.

Samhällsföreningen "Zona libertada" i stadsdelarna Ribeira Bote och Ilha de Madeira, Mindelo arbetar för att minska risken för gängbildningar och våld i de berörda områdena.

De ser idrotten, och speciellt fotbollen som ett medel att räta upp tillvaron för ungdomar på glid. De engagerar ungdomar av båda könen i åldrarna 4-17 år och målet är att minst 150 barn och ungdomar ska delta i deras verksamhet.

Ambitionerna är inte bara att de ska ha roligt och bli bra på fotboll, utan man vill också att de ska lära sig samarbeta, följa regler, ta både segrar och nederlag och inte så lätt lockas till droger och kriminalitet. Genom möten och matcher med ungdomar från andra stadsdelar hoppas man uppnå sina mål. Föreningen drivs av frivilliga och föräldrar. Vid veckosluten ska barnen också få varm mat.

Styrelsen har länge diskuterat situationen i dessa två områden och sökt organisationer med en verksamhet liknande Black Panthers i Praia. Vi hoppas Zona Libertada kan vara en sådan och har skickat 10 000:- kronor till dem.

Föreningen Eugénio Tavares på Brava fick också 10 000:- kronor till ett bycenter i byn Baileia.

Det är ett litet samhälle på östsidan av Brava, som ligger isolerat och ganska svårtillgängligt. Det finns ingen bilväg dit utan gång- och ridvägar, backe upp och backe ner. Befolkningen är lågutbildad och lever av boskapsskötsel mest. Men det finns el och ett bycenter.

Däremot finns det ingen mottagning för television, invånarna nås dåligt av information och nyheter. Man vill nu utrusta bycentret med en TV-apparat och en parabolantenn. Byn ställer upp med arbetskraften för att få det hela i ordning.

Andra projektansökningar

Flera projektansökningar har fått avslag, trots att de är värda att stödjas. De välkomnas att söka på nytt. Några av dessa är för 2015 ...

- Föreningen "Novos Amigos", Mindelo, fick stöd 2014, och vill nu köpa mer utrustning.
- Tre grundskolor i Nova Sintra, Brava, vill lära eleverna om bra, varierad kost.
- Röda korset på Brava vill ge stöd och råd till 20 äldre med diabetes.
- Kommunen på Brava planerar en musikskola och vill köpa instrument.

... och för 2014:

- Föreningen "Delta Cultura" i Tarrafal, Santiago vill ha hjälp till budgeterade aktiviteter i ett center för socialt stöd till barn och ungdomar.
- En förening för fiskare i Pregoica, São Nicolau planerar marknadsdagar för fisk och samtidigt aktiviteter för öns fiskare.

Ribeira Bote - den befriade stadsdelen

23 september 1974 är ett viktigt datum i São Vicentes historia och en vändpunkt under de månader som föregick vår självständighet den 5 juli 1975.

Det var dagen då befolkningen i Ribeira Bote och Ilha de Madeira gjorde motstånd mot de portugisiska trupperna. Då örlogsfartyget Vouga anlände från Guinea Bissau (efter eldupphör med PAIGC), hade den besvikna besättningen gjort flera övergrepp mot delar av befolkningen på ön, och denna dag planerade de att invadera stadsdelen Ribeira Bote.

Befolkning och aktivister i området samarbetade och blockerade alla infarter med cementblock och sand säckar. De slog sönder alla gatlyktor, och när den portugisiska militären kom, så överraskades de av en offensiv med molotovcocktails. Protesterna trappades upp och situationen lugnades bara efter ett krismöte mellan ledarna av PAIGC och Portugals högste militärledning på Kap Verde.

Ribeira Bote blev en "zona libertada"- ett befriat område.

Av de mer kända namnen som låg bakom motståndsrörelsen nämns Jorge Brito, Ti Pedro (som ansvarade för barrikaderna), Fudje, Tinaia och Didan (tillverkare av molotovcocktails).

Alicia Borges Månsson

Källor:

Händelser som skedde den 23 september 1974, dagen för den befriade stadsdelen. Av Jorge Brito 5:e mars 2014.

www.asemana.publ.cv

Garopa på Stjärnhimlens förskola

Fiskrecept från Kap Verde

Ät o njut av dessa fiskrätter från Kap Verde. Garopan är där en fisk som man har till söndagsmiddagen medan cavalan är vardagsmat som även de fattigaste i samhället äter.

Om du inte får tag på cavala, kan du istället använda makrill, som är deras närmsta släkting.

GAROPA

1 Garopa à 1,5 kg när den är rensad

1 msk salt

50 gram smör

1 citron

Sätt ugnen på 200 grader.

Skölj den rensade fisken, gnid in den med citron och salta inuti.

Snitta fisken tvärsöver på båda sidorna med cirka 3 cm mellanrum och lägg den på bakplåtspapper i ugnselfast form. Salta över fisken och klicka på smör.

Sätt in fisken i ugnen. Om fisken är 4 cm på bredaste stället tar det ca 35 minuter i ugnen.

Lägg till 5 minuter i ugnen för varje cm som fisken är bredare.

CAVALA

Tina och skölj fiskarna och gnid in med salt.

Fyll fisken med örtekryddor.

Grilla fisken alt. stek på stekjärn.

Servera med citron som pressas över samt stekt lök.

Vänskapsföreningen

Amigos de Cabo Verde

www.caboverde.se

<https://www.facebook.com/groups/AmigosdeCaboVerde/>

AmigosdeCaboVerde/

Ordförande:

Leontina Barreto, Broddgatan 3
169 69 Solna, tel 070-260 87 57

Redaktör:

Claes-Göran Ahrén, tel 0340-654424

Övrig styrelse:

Astrid Jansen, kassör
Sylvia Hermansson, fadderprojekt
Ragnar Ottosson, projektfond
Alicia Borges-Månsson
Miguel Pinto
Veri Betnér
Luis Santos
Jonathan Howard

Medlemsavgift:

150:- kr, familj 200:-

Plusgiro:

92 12 38-2